

[Christmas Møller.]

kan tale om at skabe en 5 Aars Plan eller bruge det alt for vidtgaaende Udtryk med Hensyn til de Forslag, der her foreligger, at de tilsigter en Sanering til Bunds af Landbrugets Forhold. En Sanering til Bunds, en Ordning paa 5 Aar eller altsaa oven i Købet for længere Tid er, det tror jeg alle maa indrømme, i Uoverensstemmelse med selve Livet, thi ingen kan vide, hvorledes de økonomiske Forhold vil forme sig.

I Virkeligheden siger det sagkyndige Udvalg heller ikke i sin Betænkning noget om, hvor vidt det, man nu foreslaar, vil kunne holde, eller om det ikke vil gaa saaledes, at man snart kommer igen og maa komme igen med Forslag om nye Foranstaltninger, eller om maaske Udviklingen bliver stik modsat, saaledes at nogle af disse Foranstaltninger vil kunne undværes. Jeg beder om den højtærede Formands Tilladelse til her og senere at komme med nogle ganske enkelte Citater fra det sagkyndige Udvalgs Betænkning. Side 5 siger Udvalget:

„Den nuværende verdensøkonomiske Udvikling er imidlertid af en saadan Karakter, at Forudsigelser om Fremtiden er vanskeligere end nogen Sinde.“

„Man kan derfor ikke i Landbrugets øjeblikkelige Forrentningsevne“, siger Udvalget Side 6,

„finde noget Holdepunkt for Bedømmelse af selv den nærmeste Tid.“

Udvalget gør hele Stillingen op i en Bemærkning Side 5, som lyder saaledes:

„Udvalget finder sig dog foranlediget til at henlede Opmærksomheden paa den Mulighed for en Foringelse af Landbrugets Forrentningsevne, der ligger i et stigende Prisniveau, baade hvad Drifts- og Leveomkostninger angaar; men dette Spørgsmaal er et Led i vort Lands almindelige økonomiske Politik og ligger derfor uden for Udvalgets Opgave.“

Dér siger Udvalget i Virkeligheden dette fuldkomne rigtige, at det ikke er muligt for noget Menneske i Dag at spaa selv om den nærmeste Fremtid, og Udvalget gør derfor op, at det oven i Købet er muligt, at den almindelige Politik, der føres i Landet, om jeg saa maa sige, maa gaa paa tværs af de Foranstaltninger, der her er foreslaaet.

Men jeg synes nok, at Udvalget kunde have fremskaffet Oplysninger af en ganske anderledes grundlæggende Karakter, end sket er. Det, der arbejdes paa, er i Virkeligheden det Grundlag, som 22 Kommuner ved et lignende Arbejde har udført til Landbokommissionen. Men det Grundlag, som Stillingen i 22 Kommuner angiver, er dog,

tror jeg, et alt for spinkelt Grundlag, og jeg tror, at hele den Maade, paa hvilken man stiller Forholdene op, bevirker, at man kun har sinket Arbejdet, thi det vil være nødvendigt i det Udvalg, der bliver nedsat, paa en ganske anderledes Maade at søge Besked om, hvorledes Stillingen i Virkeligheden økonomisk er her i Landet. Og hvis man saa vil sige, at dette vil kræve for stort et Administrationsapparat, at det ikke vil være muligt at skaffe Oplysninger til Veje, saa svarer jeg dertil, at i § 11 i Lovforslaget stiller Ministeriet Forslag om, ved Begæringen om Rentelettelse, at denne skal beregnes ved Finansministerens Foranstaltning, og til Brug for denne Beregning skal der ved Finansministeriets Foranstaltning indhentes Oplysninger om Ejendommenes Ansættelse til Ejendomsskyld, Ejerens Indtægt og Formue, Oplysninger om de paa Ejendommen hvilende Prioriteter samt disses Restgæld og Rentefod. Nu er det blevet sagt, at det Antal Ejendomme, der vil komme ind under Afsnit II i Forslaget om Rentelettelse, er et saa mægtigt Tal som 135 000, det vil sige $\frac{2}{3}$ af samtlige Landejendomme, hvis Tal som bekendt ligger mellem 200 000 og 210 000, vel nøjagtigt angivet 206 000. Naar Forholdet er det, at Finansministeriet, efter at en saadan Lov er vedtaget, kan foretage hele denne Beregning — og jeg modsiger ikke dette —, saa synes det mig givet, at der intet som helst kan være til Hinder for, at man, forinden man skrider til Lovgivning paa dette Omraade, skaber gennem Skemaers Udsendelse med Krav om de Oplysninger, der staa omtalt i § 11, og maaske ogsaa enkelte andre, et virkeligt Overblik over, hvorledes Stillingen økonomisk er for det danske Landbrug. Og jeg afviser som urimelig enhver Tale om, at en saadan Foranstaltning vilde skabe administrative Vanskeligheder, thi saadanne, har jeg vist, er i Virkeligheden ikke til Stede.

Naar man nu tager f. Eks. et Omraade som Sparekassernes, naar man ser, hvorledes Stillingen er med Hensyn til Sparekasseindskuddene for hele Landet, bemærker man, at der i 1930—31 var 1 987 000 Konti, i 1931—32 er Tallet oven i Købet steget til over 2 Millioner; i 1930—31 udgjorde Indskuddene 2 178 Mill. Kr., og i 1931—32 2 168 Mill. Kr., og hvis vi tager ultimo April 1934, er Summen stadig 2 168 Mill. Kr. Hvis jeg tager en enkelt mindre Landsparekasse, ser jeg den Udvikling, at Indlaanene trods Krisen er steget. Om Spare- og Laanekassen for Frøs og Kalvslunds Herreder, altsaa et Omraade,